

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1'—.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru, Jurčičeva ulica št. 4, I. nadst. UPRAVA se nahaja v Jurčičevi ulici št. 4, pritišje desno. Telefona št. 24. — SHS postnočkovni račun št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne ozira. — Rokopisi se ne vračajo.

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1'—.

„TABOR“ izhaja vsak dan, razven nedelje in praznikov, ob 7. uri s datumom naslednjega dne ter stane mesečno po pošti D 10'—, za inostranstvo D 18'—, dostavljen na dom D 11'—, na izkazanje D 10'— inzerati po dogovoru.

Naroča se pri upravi „TABORA“ MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Naslov

Maribor, nedelja 29. avgusta 1926.

Leto: VII. — Številka: 195.

ITALIJA OČITA FRANCIJI INTRIGANTSTVO NA BALKANU.

Tajna zveza med Grčijo in Jugoslavijo?
Rim, 28. avgusta.

»Il Mesaggero« trdi ponovno, da obstaja med Grčijo in Jugoslavijo tajna zveza. Ostro napada Francijo, češ, da se vmešava v balkanska vprašanja in poziva italijansko vlado, da prepreči francoske diplomatske intrige na Balkanu.

KRNJEVIČ OBTOŽUJE NIKIČA.

Beograd, 28. avgusta.
Dr. Krnjevič je predal včeraj popoldan v imenu HSS tožbo proti Dr. Nikiču.

RUDARSKI ZAKON ODKLONJEN.

Spopad med rudarji in policijo.
London, 28. avgusta.
Z ozirom na to, da je zbornica odklonila nov rudarski zakon je prišlo v rudniku sv. Helene do nemirov, povodom katerih se je 2000 rudarjev spopadlo s policijo. Več stražnikov je bilo težje oziroma lažje ranjenih.

V ZAGREBU DELOŽIRAJO DIJAKE.

Zagreb, 28. avgusta.
Včeraj je bilo iz dijaškega doma v Zagrebu deložiranih 450 dijakov. Prizadeži so odposlali h kralju delegacijo, ki bo proti temu protestirala.

CURIH. (Avala), 28. avgusta. (Izv.)
Beograd 9.125, Paris 14.925, London 25.1325, Newyork 517.875, Milan 16.80, Praga 15.3425, Budapest 0.007245, Berlin 123.35, Brüssel 14.3325, Varšava 57.50.

Dnevna kronika

Miklošičev spomenik v Ljutomeru

Izdatki in računi za spomenik znašajo:
za kip in transport Din 18.227
za podstavek in transport 11.254
arhitektonska dela ob spomeniku 6.415
razni izdatki 2.071
skupaj Din 37.967

dosedanji prispevki pa znašajo 28.060 tako da znaša primankljaj 9.907
Tega primankljaja bi ne bilo, če bi ne bilo katastrofalno vreme na dan odkritja spomenika onemogočilo pripravljene velike slavnosti.

Odbor je storil svojo dolžnost in dolžnost cele domovine dr. Frana Miklošiča, da mu je postavil v njegovem rojstnem kraju krasen spomenik.

Odbor prosi rodoljube, denarne zavode in v obče pridobitne kroge, da pripomorejo z nadaljnjimi prispevki k temu, da plačamo račune in častno rešimo tudi finančno stran spomenika.

Prispevke sprejema Zgodovinsko društvo v Mariboru in županstvo v Ljutomeru.

— Elektrifikacija Prekmurja, Ljutomer, Ormoža in Središča. Med Falsko elektrarno in občinami Ljutomer, Ormož Središče in Murska Sobota so bile sklenjene pogodbe za elektrifikacijo teh krajev. Ker so se pa v nekaterih točkah pogodb pojavili nedostaki, se je na pobudo in pod predsedstvom velikega župana g. dr. Pirkmajerja v četrtek dopoldne vršil sestanek vseh v poštev prihajajočih činiteljev, kateremu so prisostvovali zastopniki Falske elektrarne, predstavniki prizadetih občin, oblastni referent za trgovino in industrijo in izvedenec gradbene direkcije. Na tem sestanku so se pogodbe ponovno proučile ter so bila odstranjena vsa nesoglasja, ki so ovirala odobritev pogodb po nadzorovanem oblastvu.

— Gornja Radgona. Tukajšnja tiskarna »Panonija« se bo začetkom sept. preselila v Mursko Soboto, kjer se že adaptirajo prostori za njo. Tiskarno je kupil od prejšnjih lastnikov g. dr. Slavko Vesnik, odvetnik v Murski Soboti, ki bo začel izdajati nov list za Prekmurje. »Panonija« je bila ustanovljena l. 1920.

Kupil jo je takrat še medstrankarski konzorcij, ki je izdajal tednik »Murska Straža«. Tiskarna je z listom vred kmalu prešla v klerikalne roke. Odtod sta jo prevzela dva družabnika in slednjič je bila prenesena za Mursko Soboto. Z odhodom tiskarne je Gornja Radgona zopet izgubila nekaj na svojem pomenu, ki je po prevratu veliko pridobil in se sedaj počasi vrača na predvojne razmere. Sigurno je, da se v Gornji Radgoni ne bo več nasejla nobena tiskarna.

m Borza dela v Mariboru išče za tovarno vagonov v Kruševcu 20 ključavničarjev. Kdor želi odpotovati na delo v Kruševac, naj se prijavi v torek, 31. tm. dopoldne, pri naslovljeni Borzi dela ter naj vzame s seboj potrebno prtljago, ker bo treba še isti dan odpotovati.

— Sv. Lovrenc na Pohorju. Sekundarij javne bolnice v Slovenjgradcu dr. med. Lojze Pirnat prične ordinirati s 1. septembrom v Sv. Lovrencu na Pohorju.

— Otrok se je zastupil z bencinom. Iz Slov. Gradca smo prejeli: Dne 18. avgusta je hočlarjeva žena Frančiška Weber iz Sel nalila v vžigalnik bencin. Steklenico je pustila pomotoma na mizi ter odšla iz sobe. Kmalu nato je prišel njeni 2½ letni sinček Ciril v sobo, se splazil na mizo, vzel steklenico in napravil požirek iz nje. Čeprav je spil komaj za kavno žličico, so posledice takoj nastopile. Po obupnem kriku se je začel valjati ter je prosil vode. Mati mu je ponujala mleko, a ga fantek ni hotel. Predno je prišla zdravniška pomoč, je otrok po 3 mučnih urah izdihnil.

— Žalostne posledice pijančevanja. Iz Slov. Gradca nam poroča naš dopisnik: Dne 21. avgusta tl. se je vršil nabor v Slovenjgradcu. Rekruti so se pošteno obnašali, vendar pa sta se ponoči med 21. in 22. avgustom radi preobilo zavžitega alkohola sporekla krojaški pomočnik Jurij Pižet in zidar Anton Rojč. Prvi je zasadi Rojcu nož v prsi, tako da je slednji že med transportom v bolnico izdihnil.

— Smrtna nesreča v mlinu. Iz Slov. Gradca nam poroča prijatelj lista: Dne 23. avgusta je posetil Ivana Grabnarja, ki je mlel v nekem mlinu v Legnu, njegov 5letni nezakonski sinček Ferdo Stručnik, ter se je igral v mlinu. Ko se je med tem časom oče za kratek čas odstranil, se je splazil fantek k transmisijskemu mlinskemu kolesu ter je prijel za zobovje kolesa. Kolo je prijelo fanta za roko, ga potegnilo med zobje ter mu je zlomilo trikrat desno roko in mu pritislilo glavco ob kolesa s tako silo, da je bil deček pri priči mrtev. Mlin je nato obstal, in šele sedaj je zapazil obupni oče nesrečo.

— Sokolsko društvo sv. Lovrenc na Pohorju bo priredilo v sredo dne 8. sept. 1926 društveni nastop, združen z veselico in plesom. Prireditve bo v prostorih in na vrtu gosp. Štefana Skačaja. Sodeluje: domači pevski krožek in godba šramela Skačej. Ker je društvo mlado in agilno, zasluži, da obiščejo to prireditve tudi Sokoli iz Maribora in okolice. Nudi se lepa prilika za izlet na Pohorje.

— Jugoslovenski novinski katalog. — Pod tem naslovom je izdala naša največja inseratna tvrdka Publicitas v Zagrebu nov katalog vseh listov, ki izhajajo v državi z inseratnimi ceniki in drugimi zanimivimi podatki. Interesenti dobe katalog brezplačno.

— Dijaški kongres v Pragi zaključen. Včeraj se je slovesno zaključil mednarodni dijaški kongres, ki se je vršil več dni v Pragi. Zanimiv je soglasen sklep, da se uporablja francoščina kot edin oficilen jezik, nemščina, angleščina in italijanščina pa kot občeveljni jezik. — Poljski predlog, da se dopusti tudi kateri slovanski jezik, je ostal za 8 glasov v manjšini. Zanj so bili samo Slovani, Francozi, Belgijci in Italijani, proti Angleži, Madžari in nevtralcii, Estonci in Leti pa so se glasovanja vzdržali.

— Za informacijo inozemstva o naših narodnih manjšinah bo izdajala »Narodna Odbrana« v Beogradu poseben francoski list.

K beli obleki 1733
kupite belo obutev

Moški Din 99'—
Ženski Din 65'—
Otroški Din 49'—

Bata

— Obsodba princa Windischgrätza potrjena. V torek ob 19. uri je bila izrečena razsodba budimpeštanskega vzklicnega sodišča, v zadevi falzifikatorske afere. Krivdo glavnih obtožencev princa Windischgrätza in Nadossy-a je apelacijsko sodišče potrdilo in se kazni 4 let zapora ni zmanjšala. Kapetanu Görüa je sodišče kazni znižalo od 2 let na 18 mesecev, a tajniku Windischgrätza od 18 mesecev na 1 leto. Dva obtoženca, ki sta bila na prvi instanci obsojena na 4 mesece, sta bila oproščena.

— Admiral Konduriotis je bil včeraj izvoljen za prezidenta grške republike.

— Pariški letalec Amaurich, ki je letel iz Pariza v Perzijo, se je moral blizu Linza na Zgornjem Avstrijskem spustiti na tla. Letalo je tako skvarjeno, da je nerabno in nadaljni let nemogoč.

— Zanimiv incident. V kopalnišču Srovata na Romunskem je nastal nenavaden incident. V navzočnosti in ob ploskanju romunske kraljice je Ilka Palmay zapela na nekem dobrodelnem koncertu francoske, nemške in madžarske pesmi in slednjič zaplesala čardaš. Komaj pa je kraljica odšla, je pristopil policijski poveljnik in pozval Ilko Palmay na odgovornost, ker je pela madžarske pesmi in plesala čardaš. Radi tega je nastal prepir in slednjič je ciganski primas komisarja oklofotal.

— Pri pogrebu igralca Valentina v New Yorku je nastala velika panika. Na pokopališče so drle ogromne mase ljudi in več oseb je bilo ranjenih.

— Bojkot madžarske moke. Zveza malih mlinov na Češkem je izdala lepake, da naj prebivalstvo bojkotira madžarsko moko, češ, da ima Češko-slovaška dovolj domače in ni treba kupovati pridelkov največjega nasprotnika Čehov.

m Tiskovine za prijavo davka telesnih delavcev ima na prodaj založba Matib. tiskarne d. d. v Jurčičevi ulici 4. Te tiskovine so uporabne le za večja podjetja.

— Tajne organizacije v Nemčiji. Po ponesrečenem Kappovem puču so se nekatere dotlej javne organizacije umaknile iz javnega življenja in postale tajne. Te organizacije so bile enake političnim strankam in so stalno grozile s prevrati. Morilci Erzbergera in Rathenaua, kakor tudi številni politični zločinci izhajajo iz vrst teh organizacij, ki se dele v komunistične in šovinistične. Najmočnejša je organizacija Stahlhelm. Na neki tajni skupščini »Združenih domovinskih zvez«, ki se je vršila v novembru 1925, so bile zastopane sledeče organizacije: Nationalverband deutscher Offiziere, Deutscher Offiziersbund, Stahlhelm, Jungdeutscher Orden, Wiking, Werwolf, Olympia, Tanenbergbund, Vaterländische Verbände Bayern und Reichsflagge, Kyffhäuserbund, Bund der Großdeutschen.

Bolgarija je odgovorila

Odgovor je jako pomirljiv.

Beograd, 28. avgusta.

Bolgarska vlada je včeraj poslala romunski vladi odgovor na kolektivno noto vlad Romunije, Grčije, in Jugoslavije. V Beogradu pričakujejo odgovor danes. Odgovor je baje jako pomirljiv.

Rekonstrukcija naše vlade

Dr. Nikić ostane.

Beograd, 28. avgusta.

Kakor se doznava iz informiranih krogov, bo prišlo v vladi do rekonstrukcije. Dr. Srškić bo prevzel pravosodno ministrstvo, Dr. Janjić ministrstvo za vere, a Leovac ministrstvo za izenačenje zakonov. Glede vprašanja Dr. Nikića pa ostane pri starem.

Strogi ukrepi proti makedonstvujušim

Pojačanje žandarmerijskih straž. — Naselitev dobrovoljcev.

Beograd, 28. avgusta.

Gospoda Žika Lazić in Tomić sta obiskala ministrskega predsednika Uzunovića. Obisk je veljal predvsem akciji, ki jo bo uvedla naša vlada proti bolgarskim komitašem. Pojačane bodo žandarmerijske straže in podvzeti bodo strogi ukrepi proti ljudem, ki podpirajo makedonstvujušče. Razmišljala se tudi o tem, da bi se kosostva teh ljudi razlastila in da bi se razdelila med dobrovoljce — graničarje. V Makedoniji mora zavladati strog režim, ki bo onemogočil bolgarsko propagando.

Trgovinska pogodba z Anglijo podpisana

Pripravljajo se pogodbe z Belgijo, Španijo in Francijo.

Beograd, 28. avgusta.

Včeraj je bila podpisana v Londonu trgovinska pogodba z Veliko Britanijo. Naša delegacija je odpotovala v Bruselj, kjer bo sklenila enako pogodbo z Belgijo. Nato bo šla v Paris, kjer se bo sestala z istim namenom z špansko delegacijo. Ko bodo sklenjene te pogodbe, se bodo pričela pogajanja glede trgovinske pogodbe z Francijo.

Bolgarska vlada proti komitom

Rim, 28. avgusta U.

Italijanski tisk zatrjuje, da je bolgarska vlada podvzela stroge ukrepe za pobijanje komitske akcije. Pri samostanu sv. Trajana je žandarmerija zasledovala komitsko četo Vasilija Popova. Povodom spopada sta bila dva komita usmrčena. Preganjanje se nadaljuje.

OBČINSKE VOLITVE V VOJVODINI

Beograd, 28. avgusta.

Božo Maksimović pripravlja vse potrebno za volitve v Vojvodini. Prihodnji teden bo predložil vladi tozadnevni volivni zakon in osnutek zakonov o županijah in srezkih poglavarjih.

Deutscher Kolonialverein, Deutscher Adelsbund, od katerih so letos prepovedali poslovanje Wikingu in Olympiji. Večina teh organizacij pa še vedno ruje pod zemljo in zastruplja duhove s prevratniškimi gesli.

— **Požar v pariških carinskih skladiščih.** V torek je izbruhnil v pariških carinskih skladiščih požar, ki je upepelil več objektov in povzročil več milijonsko škodo.

Mariborske vesti

Maribor, 28. avgusta.

Nedeljska promenada

Kakor vsako mesto, tako ima tudi Maribor svoje posebnosti, vendar imajo vsa mesta tudi nekaj skupnih znakov, ki v polni meri odgovarjajo drug drugemu. Tako skupno svojstvo so promenade, kjer se ob določenem času in določenega dne shaja vsa mestna elita, staro in mlado, elegantno in priprosto, bogato in skromno. Tako shajališče ima Maribor ob nedeljah v mestnem parku, ki bi ga lahko imenovali pljuča našega prebivalstva, kakor pravijo Francozi Zardin du Luxemburg-u »pljuča Pariza«. Ko se v poletnih dneh že v popoldanskih urah usede težka sopara na mesto in ko izžarevajo granitne plošče in asfaltni tlak sprejeto solnčno vročino, napolnijo hladni mestni log množice ljudi, predvsem mladine, in uživajo okrepčujoče dobrote narave, ki jim je v interesu prebivalstva prizanesla neizprosna roka modernega človeka.

Do 11. ure se napolni glavno izprehajališče do zadnje možnosti. Kolikor je moglo sprejeti vase, se je natlačilo na majhnem delu obsežnega parka, ostali del stalnih obiskovalcev nedeljske promenade pa si mora poiskati zadovoljstva na stranskih potih, ki križem prepletajo sence košatih dreves in šibkega grmičevja.

Glavni drevored valovi pestrih toalet in paradnih uniform. Prijetno čebljanje nežnega spola in razigran smeh zdrave mladine ti dražita uho. Sladoleđari prevažajo hladne izdelke naših slaščičarn in lajšajo vročino. Vsa okolica nalikuje čebelnemu roju, ki se je spustil pod gosto vejevje. Veriga stoterih členov, parov, ne miruje niti trenutek. Vztrajno, kakor transmisivski jermen, se suče okrog skrajnih osi glavnega drevoreda. Kakor hitro odpade en člen, ga nadomesti drugi, dokler solnce ne prekorači najvišje točke. Takrat se šele prične redčiti goste vrste rednih in izrednih obiskovalcev naše promenade, ki nudi bodisi ob delavnikih, bodisi ob nedeljah vsakomur obilo dobrot. Edino s čimer so posetniki nezadovoljni, je na sveže posejan oster pesek, ki neprestano grize podplate in trga zgornje usnje, dokler ga končno z velikimi žrtvami in v zadovoljstvo čevljarke obrti ne pomandra človeška noga. Drugi nedostatek, ki bi ga Maribor nikakor ne smel pogrešati, pa je godba. Celo najskromnejša mesta doma in na tujem, uživajo to ugodnost, edino Maribor je brez nje. Godbo imamo le v slučajih, kadar jo kako dobrodelno društvo najame. Seveda jo moraš tudi primerno plačati, sicer bi padel nate madež trdosrčnosti in nerazumevanja narodne stvari.

Otvoritev Trgovske akademije v Mariboru

Vest o odloku, da se državna trgovska šola v Mariboru pretvori v trgovsko akademijo, je izzvala v vseh krogih našega mesta in mariborske oblasti zadoščenje in zadovoljstvo, ker se je z novim zavodom naše strokovno šolstvo zopet znatno obogatilo.

Marsikoga bo zanimalo, kako je prišlo do ustanovitve trgovske akademije v Mariboru. Že 1. 1919. je bila otvorjena dvorazredna trgovska šola. Pogoji za vstop v trgovsko akademijo. Vzlic temu pa šola zbog tega, ker je bila samo dvoletna, ni nudila absolventom niti zadostne izobrazbe niti onega položaja, ki ga imajo trgovski akademiki. Radi tega se je že v prvih letih pojavila želja, da bi se dvorazredna šola razširila, tembolj, ker se je pokazalo zanjo prav čedno zanimanje in je bilo tako vodstvo kakor učno o-

sojbe v odlični meri kos svojim nalogam. Vendar se ta želja ni mogla tako kmalu uresničiti. Medtem pa je potreba popolne trgovske šole vedno bolj dozorevala. Dvorazredna šola je via facta postala petrazredna, ker se je morala radi dobrega obiska razdeliti v dva moška in dva ženska tečaja z eno paralelo.

V vlogi, datirani z dne 23. novembra 1925 in naslovljeni na ministrstvo za trgovino in industrijo, se je obrazložila potreba trgovske akademije za mariborsko oblast. Vse druge oblasti, tudi one, ki štejejo manj prebivalcev od naše, imajo popolne trgovske akademije, nekatere celo po dve, le mariborska oblast se je morala doslej zadovoljiti z dvorazredno trgovsko šolo, dasi ima čedno razvito industrijo in trgovino. Maribor je vrhu tega najvažnejša uvozna in izvozna točka v naši kraljevini ter že radi tega zasluži trgovsko akademijo, ki jo imajo gospodarsko manj važna mesta. Povdarja se tudi, da bi se z ustanovitvijo trgovske akademije zmanjšalo število dijakov na ostalih srednjih šolah, katere producira jo preveč naraščaja in tako množe vrste duševnega proletarijata. Ker preosnova ni združena s kako novo obremenitvijo budžeta, bo ministrstvo tem lažje izvedlo zaželeno izpremembo.

Navedeno vlogo so podpisali: za Trgovski gremij predsednik g. Weixl, za Zvezo obrtnih zadrug predsednik gosp. Buršč, za mestno občino župan g. dr. Leskovar in drugi. Poslala se je naravnost trgovinskemu ministru, ki jo je poveril načelniku Koreniču, kateri se je zanjo toplo zavzel in je v nemali meri njegova zasluga, da se je želja mariborskih trgovskih krogov uresničila. Z odlokom, ki ga je naš list že obelodanil, se je drž. trgovska šola pretvorila v Trgovsko akademijo, ki bo prihodnje dni slovesno otvorjena.

Sprejemni pogoji za Trgovsko akademijo so isti kot poprej, vendar pa se od učencev zahteva znatno več in 4leten študij, zbog česar absolvirajo to šolo res le dobri učenci in učenke. Absolventje imajo iste pravice kakor maturanti popolnih srednjih šol. Če so absolventje dvorazredne trgovske šole vstopili v državno službo, so imeli različne težkoče pri preveščanju in definitivnem nastavljanju, ki jih pri absolviranih trgovskih akademikih ni.

Ker se kot že omenjeno — zahteva na trgovski akademiji temeljitejši študij nego na dosedanjih šolah, se ni bati odvisnega naraščaja. Ko bodo zapustili akademijo prvi absolventje, bosta največ dva letnika: deški in deklški, pozneje pa nemara sploh samo en letnik.

Prenovljeni šoli pa: Vivat, crescat, floreat!

m **Smrtna kosa.** Davi ob ¼3. uri je po dolgi boleznini preminul g. Anton Vau-potič, slikarski mojster. Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v ponedeljek 30. tm. N. v m-p!

— **Veliki župan mariborske oblasti g. dr. Pirkmaier** se je vrnil z dopusta in zopet prevzel vodstvo uradnih poslov.

m **Novi komisar pri Mestni hranilnici.** Vest, da je upravni odbor Mestne hranilnice razpuščen ne odgovarja dejstvu. Kakor smo izvedeli je razrešen svoje funkcije le vladni komisar, vladni svetnik dr. Ipavic in na njegovo mesto je imenovan odvetnik dr. V. Kukovec.

m **Izredna seja občinskega sveta mariborskega** se bo vršila v petek dne 3. septembra. Na dnevnem redu bo vprašanje sprejema pravnikov, ki bodo povodom pravniškega kongresa, ki se bo vršil dne 12. sept. obiskali tudi Maribor. Na dnevnem redu so še druga važna vprašanja: m **Pevci in pevke društva »Jadrana«** v sredo 1. septembra skupne pevске vaje, radi izleta, ki ga priredi društvo 5. sept. — Pevski odsek.

m **K proslavi 50 letnice trgovske nadaljevalne šole.** Trgovski gremij je razposlal svoječasno vsem svojim članom, industrijcem itd. okrožnico radi prispevkom za prireditve jubilejne proslave in izdaje spominske knjige ter prosi vse one ki se še niso odzvali in imajo namen kaj prispevati, da čimprej nakažejo ali pa oddajo v gremijski pisarni namenjene zneske. Čas proslave se bliža in mora biti gremij kmalu na jasnem, v kakem obsegu se bo dala prireditve izvršiti.

m **Maribor in draginja.** Prijatelj lista, ki je prišel z morja, nam pripoveduje: V Dalmaciji sem plačal za časa sezone za šunko 8 Din, za salamo 10 Din. V Mariboru moram plačati za isto količino 10 oziroma 12 Din. Zakaj neki je Maribor dražji od Dalmacije? Čas bi že bil, da bi šle tudi tu cene navzdol. Isto velja o cenah po gostilnah, ki še vedno niso prav tako kot mesni izdelki v pravilnem razmerju s cenami mesa. Sedanjih cen v Mariboru po našem mnenju nič ne opravičuje.

m **Mestno dnevno zaveščiše.** Vpisovanje v mestno dnevno zaveščiše se vrši dne 1. in 2. septembra tl., vsakikrat od 8.—12. ure v pisarni Cankarjeva ulica. — Vodstvo.

m **Violinska virtuoziinja gošpa F Brandlova** bo pričela poučevati violino s 1. septembrom. Interesenti se lahko prijavljajo vsak dan od 10.—12. in od 15.—17. ure v Strossmajerjevi ulici.

m **Citraški koncert.** Prvi mariborski citraški klub priredi v nedeljo dne 5. septembra ob pol 20. uri v veliki dvorani restavracije »Union«, preje kino »Bioskop« pod vodstvom citraškega učitelja g. Antona Bäuerla veliki citraški koncert z različnim sporedom. Prijatelji citraške godbe se vlijudno vabijo k udeležbi.

N 107
m **Prostovoljno gasilno društvo v Studencih** priredi v nedeljo, dne 5. septembra, ki je združena z otvoritvijo nove društvene dvorane v gostilni Glančnik v Studencih z raznovrstnimi zabavami. Svira godba Gasilnega društva iz Pekar. Začetek ob 15. uri. Ker je čist dobiček namenjen za nakup motorne brizgalne, prosi za polnoštevilno udeležbo — Odbor.

m **Firma Jos. Karničnik, Slovenska ul. 10,** priredi v soboto dne 28. t.m. do 4. septembra v svrhu reklame **teden cenelih kravats s 30% popustom.** Za to navodobno reklamo se je tvrdka odločila kljub veliki izgubi, ker stane tudi vsaka druga reklama denar, pri tej pa ima kupec možnost, nakupa po izredno nizki ceni, globoko pod resnično vrednostjo blaga). Tvrdka doseže pri tem, da se kupec seznanji z veliko zalogo, cilj reklame. Pri pomnij hočemo, da prireditvev ni nikaka reklamna goljufija. Vsakdor more kontrolirati 30% popust, ker je cena označena na vsakem komadu. Izplačalo se bo vsakomur, da si ogleda razstavo te tvrdker ter se prepriča o istinitosti. 1768

m **V nedeljo 22. avgusta** veliki vrtni koncert v gostilni Kirbiš, Aleksandrova c. 79. 1767

m **Hotel Halbwidl** danes soboto zvečer pohorska kmečka godba, jutri v nedeljo jutranji in večerni koncert salonske kapele Meglič. Koncerti se vršijo pri vsakem vremenu.

m **Čebelarški izlet v Bresternico.** Čebelarška podružnica za Maribor in okolico priredi v nedeljo 29. avgusta t.l. popoldne izlet k čebelnjaku gospoda Vidoviča v Bresternico, četrt ure izza Kamnice. Ker sta zaradi slabega vremena sestanka meseca junija in julija odpadla in ker bo letos zaradi skrajno slabe čebelarke letine silno težko naše prijateljice tako vzimati, da ne bo čez zimo neljubih izgub, je neobhodno potrebno, da se tega sestanka udeležijo prav vsi čebelarji podružniškega okoliša, tudi taki, ki niso člani podružnice. Na sestanku se bodo namreč podala navodila za pravilno zvi-movanje čebel. Razen tega bo poročal vsak posamezen član ozir. nečlan o zdravstvenem stanju svojih čebelnih ljudstev, da ugotovimo, ali se čebelna gniloba v področju podružnice širi ali krči in da moremo storiti primerne ukrepe. Skupen odhod od IV. deške osnovne šole (pri samostanu) v Mariboru točno ob pol dveh. V slučaju slabega vremena se vrši izlet v nedeljo 5. septembra. Odbor.

m **Kavarna mestni park.** Danes v soboto in jutri nedeljo koncert pri vsakem vremenu od 21.—2. ure. 1777

m **Pianistinja gošpa Apih-ova** začne s poukom 6. septembra in sprejme samo malo število talentiranih novih učencev za privatni pouk. Poduk v hiši in izven hiše. Vpraša se dnevno od 11.—1. ali 4.—6. ure. Popovičeva ul. št. 5 ali pismeno. Po 15. septembru se učencev več ne sprejema. 1788

m **Plesišče na prostem** se otvori v nedeljo 5. septembra 1926 v Pekrah gostilna Hartman. Obenem velika veselica diletantskega krožka. Vstopnina 5 Din. N 108

m **Otroški koncert v Veliki kavarni** v torek ob 6. uri popoldne pri istem sodeluje muzikalično nadarjeni Xylofon virtuozi Ernesto in salonska kapela Glaser. 1789

m **»Grajska klet«** zopet oživila! Ta splošno znana restavracija, ki je zašla koncem lanskega leta pod vodstvom prejšnjega lastnika v težko krizo, nakar jo je prevzel nazaj prvotni lastnik in ustanovitelj g. Gjurjo Valjak — je ponovno oživila iz dosedanjega mrtvila. S trudom in strokovno roko se je posrečilo g. Valjaku spraviti Grajsko klet ponovno na prvotni sloves, kar dokazuje dejstvo, da je restavracija kljub letnemu času dobro obiskana in je s tem postala zopet družabni center domačinov in tujcev. — Restavracija nudi poleg izborne kuhinje in velike izbire najboljših vin, dnevno umetniški koncert, v čem najde občinstvo svoj pravi užitek. 1786

K platneni obleki ¹⁷³²
kupite platneno obutev

Moški Din 99.—
Ženski Din 65.—
Otroški Din 49.—

Dr. Marinič, Trubarjeva 11
ordinira zopet redno od 29. avgusta od 9.—11. in 2.—4. ure, 1774

Zobozdravnik dr. F. KARTIN
Maribor, Slovenska ulica 9
zopet ordinira. 1778

Sokolstvo
Tombola sokolskega društva v Mariboru

Dne 3. oktobra bo priredilo Sokolsko društvo v Mariboru na Glavnem trgu veliko tombolo s številnimi dragocenimi dobitki. Glavni dobitki: kompletna spal-nica, kuhinja z aluminijasto posodo, kompletna oprema za nevesto, šivalni stroj, moško kolo in še mnogo drugih dobitkov.

Omeniti moramo, da je to poleg vseh podobnih prireditvev ena izmed največjih in da se bodo radi velikega zanimanja zanj pričele tablice prodajati že v prihodnjih dneh. Podrobnosti so razvidne z lepakov.

Sport

— **SK Ilirija — SK Mura.**
Z ozirom na naše poročilo o hazena tekmi, ki jo je odigrala družina »Ilirije« v Murski Soboti proti SK Muri minulo nedeljo, nam je odbor »Ilirije« poslal pojasnilo, iz katerega posnemamo:

»Odbor graja ponašanje svoje hazena družine v Murski Soboti vsled predčasnega odhoda iz igrišča, pa naj je bilo postopanje sodnikovo še tako krivično, ker se to protivi športni disciplini in športnim pravilom.

SK Ilirija stoji slejkoprej brez oziira na levo in desno na strogo korektnem stališču in v športnem življenju, ravnanju se točno po športnih pravilih in varujoč športno disciplino. Kakor zastopa to svojo edino pravilno stališče na zunaj toliko bolj strogo zahteva to od svojega članstva in od svojih sekcij.«

: **Iz Slov. Bistrice.** (Kolesarska dirka »Peruma«, odsek Slov. Bistrica). Radi slabega vremena se je napovedana kolesarska dirka Slov. Bistrica - Konjice - Hoče - Poljčane - Slov. Bistrica preložila na nedeljo dne 29. tm. ob 2. uri pop. Po dirki bo pri gostilni pod »Skalco« vrtna veselica, katere se udeležijo tudi kolesarji iz Maribora in Ptujia.

Kino

KINO »DIANA« STUDENCI
predvaja od sobote 28. do vključno torek 31. avgusta Pat in Patachon, dva vagona bunda v Praterju.

GRAJSKI KINO
predvaja od četrta 26. do nedelje 29. avgusta »Pariški ljubljene«. Krasna šestdejska drama po romanu »Red« Hesl od Margary Lavrence.

Biscot kralj biciklistov
je naslov 6dejski veseloigr, ki jo bo predvaja »Apolo« kino od danes do 30. tm. Vsebinska prvovrstne veseloigre je sledeča: Mehanik Biscot živi v bližini Nizze v skromnih razmerah. Kljub bedi in stiski vrne najdenih 10.000 frankov lastniku avtomobilskih tovarn v Parizu, a se na prvi pogled zaljubi v njegovo hčerko. V priznanje in zahvalo za poštenost je tovarnar Biscotu preskrbel dobro mesto v pariških delavnicah, kjer večkrat srečuje tovarnarjevo hčerko — Biscot pridno trenira, ker bi se rad udeležil velike kolesarske dirke okrog Francije. Da, dirke se je približeval in Biscot je v resnici startal z najboljšimi dirkačji. Ostra konkurenca in razni triki nasproti nikov so ga silili, da je nape vse sile in posrečilo mu je, da je z nadševskim napotom zdržal do kraja in crispel prvi. Vsi so mu čestitali, a tova rava hčerka ga je poljubila, kar je imelo za posledico poroko.

To in ono

Kakšen križ je z našim državnim imenom, nam pripoveduje beograjska »Politika« v svoji zanimivi rubriki »Medjunama«.

Pred dnevi smo tudi mi zabeležili, da je nam najbolj naklonjeni francoski list »Journal des Débats« zamenjal našo državo s Češkoslovaško in napravil iz spora med Jugoslavijo in Bolgarijo spor med Bolgarijo in Češkoslovaško. No, Francozi niso baš najboljši zemljepisci. Toda tudi drugače je z nami križ. »Politika« piše:

Naš znani prijatelj Anoteau je ob neki priliki na seji Društva narodov često omenjal namesto Jugoslavija — Jugoslovaški. Tedaj ga je nekdo glasno popravil: »Jugoslavija«. (Jugoslavije). Anoteau je nekoliko indigniran vzkliknil:

— Ah, k vragu s tem. Dovolite mi radi boljše razumevanja, da uporabim staro ime: Serbie — La Grande Serbie. C'est la même chose. (Srbija.. Velika Srbija... To je eno in isto).

Znan je tudi klasičen primer z nekim poštarjem na Švicarskem. Vrši se kartiranje pisem in na nekem stoji: Tschachtchak (Čačak) Yougoslavie.

Postar prebere po zlogih: — Čau-ček... Žungoslavi. Alors: Asie Indochine.

In vrže pismo v skupino za Azijo.

— Ah ne, kolega, pripomni oni, ki je pismo sprejel. To je za Srbijo.

— Pa zakaj ni tako napisano, čemu ta kitajska imena?

Povodom bivanja naše finančne delegacije v Ameriki niso vsi ameriški državniški znali, da je »Jugoslavija« državni kontinuitet prejšnje Srbije. In tako je neki ameriški delegat dejal v svoji napitnici, ne poznavajoč, kajpa, niti izdaleč stvari, o kateri govori:

— Zares je sramota za človeštvo, da je srbska država uničena, čeprav so Srbi zaslužili s svojim junaštvom boljše usodo. Ubogi Srbi, da morajo sedaj živeti v suženstvu.

Odkod to suženstvo?

I no, Amerikanci so si besedo »Joug« razložili po francoski, kjer pomeni jarem. Torej »Yougoslavie« — podjarmljena Slavija. In tudi po pojasnili g. finančnega ministra, da Srbi niso podjarmljeni, narobe — je ameriški delegat vzdihoval:

— Da, Srbiji bi storili mnogo več, ali kaj ko je ni več...

Spriču tega nepoznavanja razmer se mnarščemur ni čuditi. Naša zastopstva v tujemstvu pa očitno nimajo časa za take »malenkosti«, da bi popularizirale imen in pojem nove države, ki je nastala iz prejšnje Srbije in iz delov avstro-ogrške monarhije.

V Ljubljani je izšla knjiga, ki vsebuje reprodukcije iz nemške knjige »Orbis Terzarum« o lepota Jugoslavije. Mi te knjige ne poznamo, čitamo pa v »Cillier Zeitung«, da jo veseli, ker ima francoski

tekst pod slikami nemška krajevna imena. Tako na pr. »Eglise à Unter Mauten sur la — Drave« ali: »Moulin à Unterlacknitz« itd.

Verjamemo, da »Cillier Zeitung«, ki bi rada pisala nemška imena slovenskih krajev, pa jih ne sme, vesehi, če jih Slovenci pišejo. Ej, ej, velja pač ona: Quod licet Jovi, non licet bovi!

Nekaj bi pa le vprašali: Kako je to, ljudje božji, da se mora v Ljubljani francoščina pobahati z nemškimi imeni slovenskih krajev? Niso li morda naša domača imena za francoski jezik premalo »nobel« ali kaj?!

Zadnja »Nova Evropa« ima na platnicah to-le beležko:

Brat je mjo, koje vere bio.

Neki profesor beograjske univerze, ki se je »odmetnil« v narodne poslance (seveda radikalne) in je sedaj član vseh mogočih in nemogočih odborov in misij in komisij (ki mu nosijo več stotisočakov na leto) — in ki je sicer rodni brat nekoga našega pravoslavnega vladike, — se je nedavno potopil nekemu svojemu bivšemu kolegi na univerzi, da ga boli želodec. Na vprašanje, kaj je jedel, je odgovoril, da se je pri katoliškem škofu preveč najedel mladega prešičkega mesa.

Kaj pa ste delali pri katoliškem škofu? — ga je vprašal tovariš.

— Bil sem tam kot zastopnik na proslavi sv. Franje Asiškega...

Kakor je videti iz te beležke »Nove Evrope«, ima pri nas verska strpnost tako dobro podlago, da nas kljub želočnim boleznim nič ni strah za bodočnost.

»Pesme i kipi o prezidentu Stipi...«

V Zagrebu je izdal znani sotrudnik »Kopriv« Žmigavec (bivši katoliški župnik in poznejši protestantski pastor, sedaj humoristični pisatelj) zbirko kajkavskih pesmi o Stj. Radiću. To je življeje in politička spelavanje nesnjenej gospona prezidenta mirotvorne — čudotvorne republike, spovevano po Žmigavcu ne hašen in razveselejne sih krščanskih duš. Nenaprošeni opozarjamo vse prijatelje dobrega humorja na to knjigo.

Kajti četudi Žmigavec ne bi bil dober humorist, je prezident Stipa taka prikazen, da nas njegovo življenje in političko spelavanje mora nasmeljati.

Sicer pa Žmigavec ne bi bil ž mi g a v če ne bi dobro opisal prezidenta Stipo.

V nekem zagrebškem listu beremo, da so poslali iz Celja pod Triglav jeleno. Preveč romantike za naše lepo Celje. Dovolj je, če ima rimsko Celje, celjske grofe, krasno okolico in hitro Savinjo, celjske jelene pa le prepuštimo B. lju. Sicer pa: kdo ve, če se ne bodo nekoč na mestu Celja sprehajali jeleni, ako se bo država tako kot doslej brigala za regulacijo rek in potokov in bomo imeli še 20 takih poletij kot je bilo letošnje!

V listih beremo, da se ameriškemu zdravniku Caneu zdi čudno, da vsi avtorji, kiparji, slikarji etc. podpisujejo svoje umotvore, samo kirurg, ki dela večasi največje umotvore, ostane anonimen. Zato predlaga ameriški doktor — podpisuje se, kirurgi, s tetoviranjem na kožo onih, ki ste jih rešili smrti! Mislimo, da predlog ne bo veljal, ker bi se utegnili kirurgom pridružiti — večasi z isto pravico — še drugi zdravniki in tako bi bili ubogi smrtniki od glave do nog polnitetoviranih podpisov. Le predstavite si brhko dekle, ki mu je kirurg odrezal bradavico na nosu in na njenem mestu ostavil za do smrti — svoj podpis!...

V približno istem času je bil razglašen konkurz nad dvema »dobrotvoroma domovina« — Rado Pašičem in Svetolikom Savičem. Savič je bil izdajatelj »Balkana«, ki ni imel nikdar dobre besede o Slovincih in Hrvatih.

Pozabljeno vprašanje?

Maribor, 27. avgusta.

V javnosti se često govori in piše o najrazličnejših »vprašanjih« in »problemih«, često o takih, ki s kakega širšega ali pravilnejšega vidika sploh niso to, kar se jim prisoja, pozabijo pa se pravi, pereči problemi, ki posegajo globoko v življenje posameznika in množic. Med temi gre prvo mesto stanovanjskemu vprašanju. Bolj ko se bliža dan, ko bo po vseh znamenjih zavladala predvojna prostost v stanovanjskih odnosih, ki se zdi nekaterim tako idealna, težje, ugodnejše postaja to vprašanje. Pred stanovanjskimi sodišči se lahko vidi, kakšen boj se bije za razpoložljiva stanovanja. S kako strastjo, s kakim ogorčenjem se bore družinski očetje ali matere za to, kar je temeljni pogoj rodbinskega življenja, namreč za skupno ognjišče. Vsa čast temu ogorčenju in sramoti družbi, ki danes ne more ljudem zagotoviti niti domačega ognjišča, ki z brezobzirno trdoto razdvaja družine in radi pomanjkanja strehe uničuje eksistence. Čez 50 let bodo ljudje z zaničevanjem zrlji na odgovorne činitelje našega časa, ki niso hoteli ali znali izčrpati vseh možnosti, da bi ljudem preskrbeli to, kar jim gre. Ne velja to samo o naših razmerah, temveč je podobno tudi v drugih državah. Razlika je samo v tem, da se drugod kaže veliko več dobre volje. Prepričan sem, da bodo zanamci obojali naše čase. Zakaj, dejstvo je, da začenja človeštvo vendarle misliti vedno bolj človeško. In s človeškega stališča je sramota, da se postopa tako kot danes. Koliko moč je prišlo izčrpanih z vojne, kjer so dovolj žrtvovali za narodov ali državni blagor. Namesto, da družba stori vse, kar se da storiti, da se ljudem omogoči počitek in normalno življenje, meče toliko in toliko ljudi v boj za streho, za domače ognjišče. V prenatrpanih hišah trpi morala, trpe živci, trpi duševno in telesno zdravje. Res

je, da so države storile vsaj to, da so onemogočile navijanje najemnin in da so dodeljevali razpoložljiva stanovanja posebni uradi. Toda osem let po končani vojni bi bili morali priti že dalje, namreč do tega, da se ne bi za eno samo stanovanje grizlo med sabo 50 družin. S sistematičnim delom bi lahko prišli do tega. Toda, kdo se je brigal za to vprašanje? Oni, ki niso mogli nič doseči ali pa razni amaterji, ki so ž njimi uganjali sport in osebno reklamo.

Če poslušaj, kaj ljudje govorijo o tem, slišiš marsikaj zanimivega. Naj reproduciram neki razgovor. Govori tovarnar X. Y.

— Ne razumem, zakaj so v vseh državah uvedli stanovanjsko zaščito. Če bi bili pustili ljudem popolnoma proste roke, bi se vse izravnalo in hišni posestniki bi zidali nove hiše. Stanovanjska beda bi minila sama od sebe.

— Ali pa bi ljudje lahko plačevali tako visoko najemnino? — vpraša nekdo.

— Kako pa ne? Država bi morala dati uradnikom take plače, da bi jo lahko plačali. Tudi zasebna podjetja. Delavci bi si že znali kako pomagati. Kdor pa ne bi mogel plačati, mu ni treba živeti v mestu.

Taki nazori so pogosti. To je najbrezobzirnejši gospodarski liberalizem, dosledno po onem »laissez fair, laissez passer«. Človek se samo čudi, da tudi ljudje ne spoznajo, kaj je prignalo skoraj vse države k približno enakim korakom in zakaj je postalo stanovanjsko vprašanje evropski socialni problem. Gospodar, ki tako govori, je slab gospodar, ker ne gleda globlje. On ne vidi, da se je po svetovni vojni svet precej izpremenil in da je bil za državnike največji problem, kako urediti razmajane gospodarske razmere, napolniti trg in po-

Claude Javel: Profesor

Gospod Jean Ternier, profesor umetnostne zgodovine na Sorbonni, je sprejemal vsako nedeljo od desete do dvanajste ure kandidate, polne upanja ali obupa, v skromnem stanovanju na fovevardu Leveore. Skozi zid salona, v katerem so gostje čakali, je bilo slišati kričanje živahnih profesorjevih otrok, ki jih je mati strogo karala. V njegovo delovno sobo je bilo slišati udarce, katerih vodji zvok niso mogle preprečiti visoko naložene knjige in razni fascikli. V vsem stanovanju se je širil vonj po starih knjigah, perilu in mleku.

To nedeljo pa sta prišla h gospodu profesorju dva moža, ki sta bila preveč elegantno oblečena, da bi se lahko smatrala za dijaka, pa tudi preveč stara, da bi se moglo misliti, da sta kandidata za izpite. Z ljubezljivo kretnjo jima je profesor ponudil stole in ju, ker sta oba molčala, vprašal, kaj želita.

Gospod profesor, je dejal eden izmed njih, najin obisk je dovelj kočljiv. Moji prijatelji in jaz sva posredovalca za dobavljanje umetniških predmetov. Kadar želi kak ljubitelj starin kupiti kak emdje, ali kako prav staro pohištvo, se obrne na naju in midva se potrudiva, da mu stvar preskrbiva, oziroma, da najdeva dotičniku, ki želi prodati kako starino, kupca.

V prvem in drugem slučaju je za naju jačno važno, da hitro izveva, na katera vrata je treba potrkati. Radi tega nama je treba dobro poznati privatne zbirke, kakor tudi one zaklade, ki se nahajajo v raznih cerkvah in samostanih. Vi veste, gospod profesor, da nas antikvarji neradi in nezaupanjem sprejemajo. To je vzrok, ki naju je prišel k vam s ponudbo. Vi, gospod pro-

fesor, ste povsod dobro znani in uživate ugled. Vsaka zaliteva glede pregledov uimetnin z vaše strani bo sprejeta z navdušenjem. Ali se strinjate... kako bi se naj izrazil? ... — da nama pomagata v najinem poslu s svojim imenom.

— Gospoda... je dejal in se napol vzravnal, z glasom polnim jeze, ki se je že izražala v rdečici, ki mu je udarila na plešasto čelo.

— Gospod profesor, ga je prekinil drugi, midva veva, da je najina ponudba nenaavadna, vendar je popolnoma častna. Midva vam bova naznačila zbirke in dragocenosti, ki naju zanimajo. Vi pa boste pisali in zaprosili, da vam dovolijo pregledati zbirko z vašima dijakoma. Midva vas bova tukaj pripeljala bodisi z avtom, bodisi z železnico, kakor boste želeli. Na ta način se bo nudila prilika tudi vam, da spoznate umetniška dela, ki zaslužijo vašo pozornost, midva pa si bova koristila z vašim znanjem in učenostjo. Če se odločite, bova v resnici postala vaša učenca.

— To bodo očitne poučne lekcije, je nadaljeval drugi, za katere vam bova ponudila nagrado, kakršnokoli boste zahtevali. Zavedava se, da vas bo zamuda časa vznemirjala, ko je za vas čas vendar tako dragocen...

— Bili bi li zadovoljni z nagrado tisoč frankov za vsak obisk, gospod profesor? je vprašal drugi. Morali boste zapraviti vsaj kakrat najmanj dve, največ pa štirindvajset ur. Obiske pa bomo prirejali mogoče da štirikrat mesečno.

Štiri tisoč frankov mesečno! Številka je zaplesala pred očmi razburjenega profesorja: to bi bilo dvakrat toliko, kolikor je služil na Sorboni; to je pomenilo konec skrbi, lepe počitnice za vso rodbino, zdravje soproge. Predlog ni vseboval ničesar nečast-

nega. Noči napornega dela, dnevi slavne bede in siromaštva so zahtevali, da sprejme to nepričakovano srečo.

— Lahko ste prepričani, da midva o tem ne bova govorila niti besede, ker bi nama to lahko škodovalo. Če bi izvedeli drugi, bi mogoče tudi poizkusili...

Gospod Ternier je pristal na ponudbo in dobil popis vseh, pri katerih naj izposluje pregled zbirk.

Oh! kako prijetno življenje je takrat nastalo za gospoda profesorja. Osvobodil se je materijalnih skrbi in delal z veseljem. Skromni predpasniki njegovih otrok in upadle oči njegove soproge mu niso več očitale, da je nesposoben, da bi bil kaj drugega, kakor profesor. Njegova »učenca« sta bila nanj jako pozorna; hranili so se po najboljših hotelih in restavracijah. Izvohal je znamenita dela, o katerih se ni nikomur niti sanjalo in polnil časopise s strokovnimi opisi o svojih odkritjih. S svojima spremljevalcema se je navadil posebnih besedi, da jima je v prisotnosti drugih ljudi lahko povedal kaj je ponarejenega... ali slabo ohranjeno. Bili so popolnoma zadovoljni s svojimi posli, ki so bili vedno uspešnejši, seveda po zaslugi sorbonskega profesorja.

Tako se je dogajalo skoraj leto dni. Profesor je pričel že zidati gradove v oblake: večje stanovanje, hišo na deželi, kožuhovinast plašč za soprogo, ki je bila šibkega zdravja.

Toda nekega večera se gospod Ternier ni vrnil, kakor je bil obljubil. Ni se vrnil niti naslednjega jutra in je prvič opustil pouk na Sorboni.

Z antikvarji se je odpeljal z avtomobilom. Soproga je hitela od vrat k oknu, a od okna k telefonu, pričakujé vesti o kaki nesreči. Okrog poldneva je zapazila taksi št. 30,

iz katerega je izstopil gologlav možakar. To je bil gospod Ternier. Stopal je sklonjen, zamazan, zaprašen in potrt. Ženi je dal znak, da naj molči in takoj vstopil v svojo pisarno, sesedel se je v naslonjač in dejal obupno:

— Bil sem v zaporu.

— V zaporu, je ponovila njegova soproga, prestrašeno.

— Mnogo sem se moral truditi, da sem dokazal kdo sem in da sem nedolžen.

— Kaj se je vendar zgodilo?

— Veš li kdo so bili moji »učenci«? ...

Navadni lopovi. Veš, draga moja, vse se modernizira. Tatovi se poslužujejo sorbonskih profesorjev! Z mojo pomočjo so prihajali v hiše, se seznanjali s shrambami dragocenosti in si izdelovali odtise ključavnic, v glavnem pa so se okoriščali z mojim znanjem in kradli samo dragocenosti, ki so predstavljale res velike vrednosti.

— To je strašno!

— Včeraj pa so nam nastavili past... Bogi ljudje! Tako sta bila inteligentna in tako obzirna napram meni.

— Ti, razume se, nisi mogel nič sumiti.

V tem trenutku se odpro vrata in v sobo se narinejo otroci, da objamejo očeta.

— Revčki moji mali! je zašepetal, niti letos ne boste mogli na počitnice.

— Tega je tudi meni žal, je pristavila gospa.

— In tvoj kožuhovinast plašč? In veliko stanovanje? ... je dostavil profesor.

Nenadoma pa je prevzela gospo Ternier mučna misel. Pogledala je soproga v oči in ga vprašala:

— Mar res nikdar nisi ničesar sumil?

Profesor je zardel, povsili oči in šepnil:

— Sem...

praviti to, kar je vojna razdejala. Vsak narodni gospodar je moral priznati, da to ni bilo mogoče brez vezanega gospodarstva. Trgovina je bila vezana, meje so bile zaprte, vsaka država je stremela po obnovi. Vrh tega so imeli državniki silno težaven problem, kako umiriti mase in preprečiti boljševizacijo. Popoln gospodarski liberalizem bi vodil v anarhijo, leta pa v boljševizem. Zgodil bi se zločin nad narodi, če ne bi državniki hoteli ali nehoti socialno misliti in čutili, če ne bi razumeli psihologije povojnega časa, ki ga je takle možakar, ki je vaju samo »zaslužiti« in ki pozna predvsem sebe, niti ne pozna. Zato je bilo treba omejiti, vezati tudi stanovanj, skrbeti za ljudi bolj, nego skrbti hišni posestnik, ki misli zgolj nase in na svoj denar.

Toda danes? Vidimo, da se trgovina vedno bolj osvobaja in postaja prosta, takisto produkcija. Zakaj se ne bi sedaj uveljavilo takisto pri hišnih posestnikih načelo: »Naj razpolaga vsak prosto in nevezano s svojim premoženjem, če le plačuje državi predpisane davke«?

Govori se, da bi bili hišni posestniki in drugi petični ljudje oz. zavodi precejšnja leta gradili hiše, če bi lahko prosto razpolagali s stanovanji. Toda vsakemu slepcu je jasno, da naše gospodarstvo ne bi preneslo visokih najemnin in da bi se v te hiše vselili ljudje, ki bi imeli dovolj denarja, ne pa delovne sile, mali ljudje, ki žive od rok do ust. Veliko hiš se ne bi zgrabilo. Za koga? — Gospodarsko življenje bi še preje obtičalo, kot je obtičalo sedaj iz drugih vzrokov. V nasičeni povojni atmosferi bi utegnili razpoložene pritiskane slojev roditi nedogledne posledice in namesto konsolidacije, bi imele trdke socialne borbe. Le ne mislite, da so ljudje še vedno tako neumni kot so bili nekoč. Vojna je mnoge in premnoge bridko izšolala.

75letnica Alojza Jiráseka

Pripovednik o minulih stoletjih

Največji češki živeči pisatelj Alois Jirásek je slavil te dni 75letnico svojega življenja. Ni ga Čeha, ki ne bi izgovarjal Jiráskovega imena z nekim posebnim spoštovanjem. To, kar je Masaryk v javnem življenju, v politiki in v znanosti, je Jirásek v literaturi: ljubimec vsega naroda. Samo da ima pisatelj manj osebnih nasprotnikov nego politični borec in državnik. Jirásek ima za sabo veliko delo. Bil je plodovit pisatelj tistega žanra, ki se v narodu, iz katerega je vzniknil, ne more nikoli preživeti. Njegove povesti, po veliki večini zgodovinskega značaja, so si pridobile takoj v začetku široki krog čitateljev. Ta krog so ohranile še danes, zakaj narod, ki si je v svesti svoje preteklosti, ne more pogrešati pisateljev, ki kažejo zvesto podobo njegovih prednikov.

Nedostaja nam prostora, da bi na tem mestu očitati Jiráskovo življenjsko delo. Omenjamo samo, da je pisal romane, povesti in drame in je v vseh teh panogah lepega slovstva uveljavil svoj izreden pisateljski dar. Nekateri spisi so prestavljeni tudi na slovenski jezik. »Pasjeglavci« spadajo med najbolj priljubljene prevode iz češke literature v naših ljudskih knjižnicah.

Jirásek se je odlikoval tudi v javnem življenju. Zgodovinskega pomena je deklaracija za neodvisno češko državo, ki jo je izdal na čelu drugih čeških književnikov v maju l. 1918. Visoko nad vsakdanjimi političnimi preprič. kot posebej blagega češkega človeka, ljubljence vseh, ki čutijo s svojim narodom, živi Jirásek v vaški tišini in uživa z mirno samozavestjo pozni večer svojega življenja.

Jiráskovo 75letnico slave širom Češkoslovaške z velikimi narodnimi slavnostmi. Priljubljenost, da imamo v Mariboru edino kompletno izdajo Jiráskovih spisov v češkem oddelku ljudske knjižnice.

Danes so prav na stanovanjskem polju razmere jako malo konsolidirane. Vsaj pri nas. Država ni — razen v Beogradu — nič gradila, ampak je zasedla prejšnja stanovanja. Občinska akcija je bila nezadostna. Družba se ni brigala za to, posamezni zavodi in bogataši pa so skušali naložiti denar v kaj drugega.

Če bo najemniška zaščita ukinjena, bo zavladal grd, nesocialen boj za stanovanja. Kolikim družinam bodo stanovanja odpovedana! In kam naj gredo na začetku zime, kje naj najdejo zavetja? Kdo se bo pobrigal za nje? In — kaj naj store oni, ki ne bodo mogli na svojega delodajalca ali konzumenta zvaliti povišane najemnine? Ali naj zapuste z družino stanovanje in kam potem, ali pa naj delajo in stradajo, zato da se bo baje izpolnila hišnim posestnikom pravica?

Če človek ni hišni posestnik ali popolnoma top za socialna vprašanja, ne more ostati ravnodušen. Tu ne gre za same zakone in ministrske odredbe, tu gre za humanizem. Če se moderna država odpove humanizmu, se odpove samemu sebi, zakaj državljan danes več niso tolpa z Džingis-Hanom na čelu. Ljudje hočejo miru, dela, kruha in strehe! Po težkih vojnih in povojnih letih imajo vso pravico do življenja. In ljudje niso samo oni, ki so vpisani v zemljiških knjigah, temveč tudi tisoči in tisoči, ki družbi nemara še bolj koristijo in radi tega zahtevajo, da se jim omogoči mirno delo in urejeno družinsko življenje.

Čuditi se je, da se po nekaj resolucijah in kratkotrajnem vpitju nihče več ne zanima, kaj bo z najemniškim problemom. Pravijo: zidati je treba! Da, to je vse. Ali kdo naj zida! Kdo naj zasigura ljudem streho? **Odgovorna sta za družbo dva činitelja: država in občina.** Tam, kjer je država izigrala vitalne interese državljanov, ni bilo nikdar dobro. Kajti čreda živali ljudje več niso. **B.**

Alois Jirásek:

Blaniški vitezi

Poslušajte zadnjo starodavno pravljico z njenim prerokovanjem. Pravil jo je slepi mladenič kralju Karlu blagega spomina.

Glej jo, goro Blanik, v goščavi temnega gozda, ki se vzpenja po vseh bokih gor do temena. Resnobno dejal bi, mrko gre na to zakotno pokrajino, na njene pašnike in slabo rodovitne ravnice. Daleč naokoli se vidi gorsko teme in ljudje čisto upro svoje poglede k njemu. Če ga ovijejo megle, se bliža slabo vreme; kadar pa je jasno in modro, je vreme stanovitno in lepo.

Na temenu Blanika vidiš v senci bukev, jelk in smrek prastare, kamnite zidove, ki so večji del porušeni. Mah in dračje sta jih zarastla; po starem gradu, ki so ga zidovi varovali, ni danes niti sledu več.

Toda pod zidovi, v notranjosti gore, spé oboroženi vitezi. »Vojska svetega Vavrlava«. Spe in čakajo, da napoči dan, ko bo treba njih pomoči, ko jih bodo povabili na boj.

Pod skalnatim vrhom Blanika, tamle na vzhodni strani je skala, ki je podobna skriviljenemu oboku. Ondi je vhod v goro, odonod priteka tudi vrelc. Na vrelcu napajajo blaniški vitezi svoje konje, ki včasih v luninem svitu zapuste špiljo in se razbeže na gozdne jase pod goro. V takih nočeh odmeva okoli gore zamolklo grmenje, oglašajo se zadušeni zvoki bobnov in glas rogov. Zjutraj pa nenadoma vse utihne; vitezi in konji zbeže skozi vrata pod skalo in izginejo v tajnostnih globinah. Samo na jasad se poznajo sledovi nočnih jezdecov: številna konjska kopita so pomandrala travo in se vtisnila v prst.

V skalnate kleti, kjer drema vojska svetega Vavrlava, je zašel že marsikateri človek.

Tako je nekoč neko dekle kosilo pod Blanikom travo. Zdajci je stopil pred njo vitez in ji velel naj poide ž njim, jo jim pospravi v gori. Dekle

Sportna nedelja

Z velikim zanimanjem pričakuje vsa sportna javnost rezultatov jutrišnjega dne. Brez dvoma vlada največji interes za

Iahkoatletski miting za prvenstvo Maribora

povodom katerega bo nastopilo nad 40 iahkoatletov v vseh panogah. Jutri se bodo torej izmerile moči klubov »Maribora« in »Rapida«, ki sta se z izredno vnemo pripravljala za ostro konkurenco.

Lawn-tennis-turnir za prvenstvo mariborske oblasti

se je pričel že včeraj popoldan in se bo nadaljeval danes in jutri. 70 konkurentov se bori za ugoden placement. V glavnem pa se vrši boj za prisvojitve kupe »Marburger Zeitung«.

Hazena tekma ISSK. Maribor: SD. Rapid

Poleg ostalih sportnih senzacij se bo vršila tudi zanimiva hazena-tekma ob 17. uri na igrišču SD. Rapida.

Kolesarska dirka Ljubljana—Maribor

katere so se udeležili tudi mariborski dirkači je vzbudila mnogo pozornosti.

Jutrišnji dan bo torej potekel v znamenju sporta.

se ni bala in je šlo. Vrata v goro so bila odprta. Dekle je ugledalo težke svode, skalnate dvorane, mogočne stebre in orožje, ki je viselo na njih. Ob tajinstvenem rumenkastem svitu je vladala v vseh prostorih globoka tišina, kakor v cerkvi. Pred jasli ob stenah so stali po vrsti osedlani konji, za kamenitimi mizami v dvorani pa so sedeli vitezi. Njih glave so bile povešene na mizo. Spali so; a konji so stali nepremično; niso niti gonili z glavo niti grebli s kopitom po tleh niti švigali z repom.

Dekle je vstopilo in se oziralo okrog sebe, ali nihče se ni zmenil zanj. In je jelo pometati. Kmalu je bilo delo opravljeno. Tudi zdaj ni dekleta nihče ustavil, nihče nagovoril; noben mož se ni predramil. Tako, kakor je prišlo, je tudi odšlo. Ko se je devojka vrnila domov, so jo vprašali, kje je ostala toliko časa.

Čudila se je in je dejala, da se ni nikjer nič zamudila. Pa se je prestrašila, ko so ji povedali, da je že celo leto od tega, kar je šla kositi travo. In je priznala, kje je bila in zdaj so vsi razumeli, zakaj ji je minilo leto, kakor trenutek. Toda, ko je napočil tretji dan, je ležalo dekle na parah.

Tako, kakor to dekle, je povabil neznan vitez tudi kovača iz Lounovic v goro, da naj bi mu podkoval konje. Kovač je šel in ko je podkoval konje, so mu dali v malho smeti, ki jih je bil pod goro jezno sespal. Doma je izvedel, da so ga imeli za mrtvega, ker ni bilo vse leto o njem ne duha ne sluha.

In je povedal, kaj se je zgodilo z njim; ko pa je dobobra iztresel malho, je opazil, da so padli iz nje trije dukati. Sedaj je stoprav spoznal, da je slabo storil. Brž je stekel k blaniškim vratom, kjer je bil sespal smeti. Zaman: ni bilo ne smeti in ne dukatov.

Pripovedujejo tudi o pastirju, ki je iskal izgubljeno ovco in se je sam izgubil v Blaniku; potem o mladeniču, ki je prav toliko časa kot pastir — leto dni — taval po gori, ne da bi vedel, kaj se z njim dogaja.

Ali to je bilo že zdavnaj. Blanik osamel, resno, dejal bi, mrko zre na zakotno pokrajino in se zdi, kakor da leži vsenaokrog trud njegovih težkih, temnih misli. Vojska svetega Vavrlava spi. Še ni napočil čas, da bi vstala. To se bo zgodilo ob uri največje nevarnosti, ko se bo vsulo na našo domovino toliko sovragov, da bi razne-

sli vse kraljestvo na kopitih svojih konj.

Takrat se bodo videla znamenja! Posušili se bodo vrhovi blaniškega gozda, na temenu gore bo zopet ozelenel stari, usehli dob, a vrelc pod skalo bo tako narasel, da bo zabučal kakor hudournik v dolino. In bo nastala velika, krvava bitka v pokrajini med Blanikom in Načeračcem. Ribnik Pusty, ob katerem bo pred bitko ozelenelo posušeno drevje, bo napočil potok prelite krvi. In bo velika; joka in stoka zavoljo te obupne bitke; toda Čehi se bodo hrabro branili pred močnejšim sovragom. V nri odločilni se odpro vrata Blanika; vitezi v polni bojni opremi stopijo na plan in sveti Vavrlav, jezdec na belem konju, popelje svojo vojsko Čehom na pomoč.

Sovraga bo navdal velik strah in ves zmešan bo zbežal v Prago; ondih bo končan strašen boj. In zadnja bitka bo tako divja, da bo tekla kri v potoku od Strahova do kamenega Karlovega mostu. Tu bo sveti Vavrlav na belem konju in z žezlom v roki stopil pred Čehi in bo izgnal iz dežele vse sovraže češkega kraljestva. In sveti Prokop, sazvaski opat, bo stal Vavrlavu ob strani.

In potem bo napočil sveti mir in češka dežela si bo oddahnila. Mnogo Čehov bo poginilo v tem boju, ali oni, ki bodo ostali, bodo celi možje. Poznavaajo napake svoje in svojih prednikov, bodo krepko stali na braniku in sovrag jih ne bo nikoli več vrzel ob tla. **Prevel: B.**

Šah

Šahovski turnir v Ljubljani

Včeraj se je odigralo zadnje kolo. Tot je izgubil proti Rieslu in je bil v tem odinjen s prvega mesta. Kalabar na je dobil partijo proti Tekavčiču in je dosegel prvo mesto. V drugi skupini je bila odločilna partija Rožiča proti Vogelniku, ki je končala remis. Tako je postal Rožič iz Zagreba z 9 točkami prvi. On in Kalabar dobita prvi darili po 1500 Din. Tekavčič dobiva prvi darilo po 1000 Din. Rožič je dosegel 2 dobljeni partije (brez remijev) postane novi jugoslov. mojster. Prvo in drugo nagrado, razp. samo od lista »Jutro« (300 in 200 Din) je dobil g. Agapjev za partijo proti Pirca tretjo nagrado pa dr. Singer za partijo proti Poljakovu. Pirca, Agapjev in Terkavčič si delijo peto in šesto darilo. Najtančnejše bomo še poročali.

Kultura in umetnost

x **Nova Evropa.** 3. številka »Nove Evrope« z dne 26. avgusta prinaša nastopne članke: Ivaničena Crna gora ikapitalacija (L. Mijušković). General Pešić manevriše (M. C.) Predsednik Wilson i profesor Masaryk u svetoskom ratu (K. Novak) Knjige i listovi: Jedna Kajmakalanska enciklopedija (J. M. Petrović). Godišnjak za 1926. Masarykova »Sveška revolucija« (M. Kovačić). »Nova Evropa« se naroča v Zagrebu, Preradovičev trg 9.

x **Stanko Tomašič, Tri poema.** V založništvu »Reflektor« v Zagrebu so izšle tri pesnitve mladega hrvatskega pesnika Stanka Tomašiča »Cirkus Anarh.« »Dan mog imena.« »Proleće na bregu« pod skupnim naslovom »Tri poema«.

x **Dvanaest nesmrtni.** Pri banketu v Royal Society v Londonu, ki je bil prirejen na čast Rudyarda Kiplinka, pisca »Džungle« in drugih tudi v naših krajih priljubljenih povesti, je izjavil Kiplink, da si je izmed vseh pisateljev, ki so delovali v zadnjih 2500 letih, iz kakih 12 priborilo nesmrtnost. List »New York Times« je na podlagi te Kiplingove izjave priredil plebiscit med odličnimi pisatelji našega časa. Izid je presenetljiv. Amerikancem se je povsili nos, zakaj noben izmed

Amerikancev ni prišel v dvanajstoročje nesmrtnih, da si je bil plebiscit tako prirejen, da so imeli pisatelji Zedinjenih držav večino. Wald Whitman in Pol sta dobila zgolj nekaj glasov, nasproti drugim pesnikom pa sta ostala v manjšini. Seznan nesmrtnih je ta-le: Shakespeare, Dante, Homer, Vergil, Balzac, Cervantes, Goethe, Molière, Platon, Dickens, Voltaire in Milton. Shakespeare je dobil največ glasov, namreč 13 izmed 15. Samo Italijan Ferrero in Nemeček Geord Kaiser nista glasovala zanjo. Dante in Homer sta dobila 11, Vergil 9, Balzac, Cervantes in Goethe po 7, Molière 6, Platon 5, Dickens in Voltaire po 4, Milton 3. Razen teh so imenovali sodniki nesmrtnosti še sledeče može: Viktorja Huga, Horaca, Rabelaisa, Sofokla, Euripida, Ajschyla, Tolstega, Racina, Thukydidu, Aristotela, Chancera. Zanimivo je, da je med njimi največ Romanov in antičnih pisateljev, Nemeček je samo 1, dočim so med nesmrtnimi trije Francozi. Ženske ni nobene, Slovani pa so prišli prepozno v kulturno zgodovino, da bi mogli že sedeti med dvanajstoročje nesmrtnih v 2500 letih. Sicer pa je tak »plebiscit« enostranski; tudi če bi bili glasovalci izmed vseh ljudi najbolj opravičeni soditi o tem, je še vedno vprašanje, ali ni na pr. Tolstoj, ki je naši dobi preblizu, večja veličina nego na pr. Milton.

Tako torej Mary Astor. Ni sicer izjavila, da že ima takega moža v mreži, dovolj je to, da se vedno bolj približujemo nekaj zgolj humoristični opazki, ki je danes že skoraj dejstvo, to se pravi, da živimo skoraj v času, ko bodo žene ob mesecu v hišo prinašale denar, možje pa se bodo sprehajali v parku in zibali vozičke.

x **Cerkev za kadilce.** V ameriških cerkvah ni nikaka posebnost, če vidite kadilce, ki med pobožnostjo pušijo pipo ali svačice. Skozi vrata kristije vidiš včasih celo duhovnika, ki je oblečen v mašno obleko in pred obredom kadi milo mu smodko. V mnogih cerkvah Zedinjenih držav se vrše posebne službe božje »za kadilce«, ki se jih udeležujejo tudi ženske. In še nekaj: Če je, denimo, huda vročina, povabi duhovnik vernike, da naj se napravijo udobno in snamejo suk-

nje in ovratnike. Med obredi v Eastendu v Londonu, smeje verniki kaditi tja do evangelijske. To ugodnost imajo tudi v nekaterih holandskih cerkvah.

x **Druga luna.** Zvezdoznanci se bavijo že nekaj časa z zanimivim problemom: ali obstoji razen nam znane lune, še ena luna kot tiha spremljevalka naše zemlje. Vprašanje je sprožil že zdavnaj francoski astronom Petit, slovit Jules Verne pa je v svoji »Poti na mesec«, ki je znana marsikateremu našemu čitatelju, po bujni domišljiji opisal drugo luno. Najnovejša raziskovanja so dognala obstoj tega satelita, ki je oddaljen od zemlje nekoliko tisoč milj. V premeru meri samo — 150 metrov. Druga luna je tedaj kaj skromno vsemirsko telesce, neznamenit prašek med ogromnimi svetovi, po človeškem razmerju nekaj ponižen »ponny«, ki skromno caplja okoli naše matere. Z naše zemlje utegne izgledati liki drobno zrnce.

Gospodarstvo

Pokrajinska razstava od 4. do 13. septembra

»Ljubljana v jeseni« kot specifično slovensko pokrajinska razstava naj podaja sliko naše domače civilizacije in pa deloma kulture. Ta pokrajinska revija naj prikaže plodove slovenskega dela; ne samo dela industrijalca, obrtnika in trgovca, ampak delo slovenske pokrajine sploh. »Ljubljana v jeseni« naj prikaže ono, kar je samoniklega pri nas, kar je vzraslo na naših tleh, kar se je pri nas razvijalo, zboljševalo in procvetovalo. Če so naši prosluli velesojni manifestacija naše industrijske in obrtniške marljivosti in iznajdljivosti in dokaz gibčnosti našega trgovca, če so velesojni izraz ekspanzije naše industrije in obrti v druge dele naše širje domovine in inozemstva, potem naj služi domovini Pokrajinska razstava naši ožji domovini v bodrilo, oduševljenje in pouk.

Dolžnost vsakega Slovenca, ročnega in duševnega delavca, mladega in starega je, da poseti to razstavo, ki je prirejena s tolikšno ljubeznijo, ki bo vsakomur vzbudila samozavest v slovensko marljivost in inteligenco.

Razstava je nameščena na ljubljanskem velesojnem in obsega 40.000 m².

Kmetijska razstava obsega strokovno poučni oddelek, mekarstvo, kmetijske stroje in orodje, vina, in dne 5. septembra razstavo plenjskih konj.

Vrtnarska razstava prikazuje delo največjih ljubljanskih umetnih in trgovskih vrtnarjev. Paviljon, ki obsega čez 1000 m² prostora, je spremenjen v krasen eksotičen vrt.

Umetniška razstava je topot prvič zbrala vse slovenske upodabljajoče umetnike pod eno krov. 45 razstavljalcev umetnikov se bo kosalo za priznanja s čez 500 deli v olju, temperi, pastelu, akvarelu, risbi, grafiki, silhueti, mavcu, kamnu, bronu, lesu.

Priznana dobro organizirana Higijena

ska razstava je popolnoma preurejena in bo gotovo vzbujala največje zanimanje.

V posebnih paviljonih so nameščeni avtomobili. **Radio razstava**, ki jo je priredil ljubljanski Radio klub in industrijski proizvodni.

Dne 5. septembra se vrši na velesojnem prostoru **razstava plemenskih konj**, kjer so zastopani najlepši žrebci, kobile z žrebci, zaskočene kobile in dve do tri letne žrebice.

8. in 9. septembra pa se vrši **mednarodna razstava psov vseh pasem**, ki jo priredi Jugoslovanski kinološki savez.

Pokrajinsko razstavo, ki se vrši pod visokim protektoratom Nj. Velj. kralja, bo posetilo gotovo veliko število posebnikov iz cele države. Sprejeli jih bodo pristno slovensko gostoljubnostjo in željo, da odidejo z vtisom, da živi tu sicer najmanjše naših bratskih plemen, ki pa ima po svoji resnosti in delavnosti pravico, da se ga vpoštevata in cenijo kot jednakovrednega našim južnim bratom Srbom in Hrvatom.

— **Licenciranje mrjascev v Prekmurju.**

Letos se je prvič vršilo licenciranje mrjascev v Prekmurju, ki je po ondi veljavnem madžarskem zakonu obligatno. Prišlo je 209 mrjascev, od katerih je bilo 149 sposobnih, a 60 nesposobnih. Lastniki najboljših plemenjakov so dobili državno nagrado. V splošnem se opazja, da svinjereja v Prekmurju še ni na tako visoki stopnji kakor govodereja. Znatno zaostaja za štajerskim ozemljem mariborske oblasti. Prav dobro so se pa obnesli subvencijski mrjaščeki, katere je veliki župan poslal zadnja leta po znatno znižani ceni. Potrebno je, da se načeto delo nadaljuje in prihodnja leta zopet vrši licenciranje, ki izloča vse slabe moči živali od plemenjenja. Želeti pa je, da se omogoči nadaljevanje lepo započete dela izboljšanja z nadaljnimi pošiljkami subv. mrjascev v kar pa zaenkrat žal ni proračunskih sredstev.

Iz življenja in sveta

Iz kronike zakonskih dram

Česki listi poročajo iz Kromeriza: V nekem tukajšnjem hotelu se je odigrala krvava ljubzenska drama. 22letna soproga strokovnega učitelja Marija Holenova iz Olomouca je v hotelski sobi ustrelila rezerv. poročnika inž. Stiasnyja, ki je bil v Kromerizu na orožnih vajah. Inž. Stiasny je bil težko ranjen.

Dogodek ima to-le predzgodovino: Holenova se je potem inserata v znani rubriki »Dopisovanje« seznanila z inž. Stiasnym. Njen mož je izvedel za to in je poizkal ljubimca, ki mu je dal končno pismeno potrdilo, da ima s Holenovo intimno razmerje. Na podlagi tega potrdila je vložil tožbo za ločitev zakona.

Holenova je brž poiskala Stiasnega in mu delala bridke očitke, da je razrušil njen štirileten zakon in vzel 3 otrokom mater. Iz tega je nastal v hotelski sobi prepri in razjarjena žena je Stiasnega ustrelila petkrat iz revolverja in mu prizadejala smrtonevarne rane. Po aretaciji je izjavila, da je bila v usodnem trenutku silno razburjena.

Dogodek je vzbudil na Moravskem veliko pozornost. Vsekakor ženska ne pozna logike, Holenova pa povrh vsega še ni imela vesti. Hotela je sicer živeti v zakonu z možem in biti otrokom dobra mati, hkrati pa varati moža z ljubimcem. Ljubimec je imel kot možki vsaj toliko poštenja, da je možu vse priznal. Zato pa ga je nezvesta žena, ki ji je laskalo zahrbtno varanje moža, ustrelila z revolverjem. V nemali meri je sigurno pripomoglo k temu slabo čtivo, ki je morda temperamentno in sentimentalno učiteljevo ženo zvalilo na opolzko in nevarno pot Flaubertove gospe Bovaryjeve.

Kruto maščevanje

Nenavadno krut čin se je nedavno pripetil v madžarskem mestu Saik. Dolgo časa je gozdar na posestvih grofa Erdödyja opazoval, da streljajo po gozdovih divji lovci razno divjačino. Po dolgotrajnem zasledovanju mu je vendar uspelo, da je nekateri ujel, a si je pri tem nakopal smrtno sovraštvo njihovih svobodnih pajdašev. Nedavno sta svojemu gospodarju zvestega gozdarja srečala dva divja lovca, ga napadla ter ga slekla do nagega. Nato sta ga privezala k drevesu, poleg katerega se je nahajalo veliko mravljišče ter prepustila žrtev usodi. Ko se je zmračilo, je uspelo nesrečniku spraviti robec, ki sta mu ga napadalca porinila v usta, iz ust in pričel je klicati na pomoč. Kričal je več ur, a tisoči mravelj so se sprehajali po njegovem telesu. Toda vsi naporji rešiti se, oziroma priklicati pomoč, so bili zaman. Šele naslednjega dne, okrog poldan, so ga našli popol-

noma onemoglega neki drvarji. Celih 15 ur je moral nesrečnik prenašati strašne bolečine. Vse telo mu je oteklo od mravljišnih pikov, a bolečine, ki jih je moral prenašati brez upanja na rešitev, so mu zmešale pamet. Žrtev so nato v brezupnem stanju prepeljali v bolnico.

Originalna tatvina

Med ginljivim jokanjem je »prijateljica« ukradla dragocen prstan z mrličeve roke

Iz Debrečina poročajo, da se je v neki sosednji vasi pripetil izredno zanimiv slučaj. Umrla je premožna vdova, ki so jo lepo okopali, oblekli v dragoceno obleko in jo položili v rakev. Na desno roko so ji natakili dragocen prstan, ker je tako pred smrtjo želela. Prišli so razni sorodniki in znanci, da se od nje poslednjič poslovijo. Prišla je tudi neka znanka, ki je s pokojnico bila neprestano sprta. Razjokala se je nad truplom, kakor nihče od najbližnjih sorodnikov. Vrgla se je na krsto, glasno oplakuječ in strastno poljubljač svojico znanko. Vsi prisotni so se, ginjeni nad veliko ljubeznijo, oziroma žalostjo sosedje razjokali. Nato je sosedja odšla. Po kratkem obredu so nato hoteli rakev pokriti, pri tem pa so opazili, da je izginil prstan. Takoj so osumili, da je prstan ukradla sosedja in so zadevo prijavili policiji, ki je osumljenko takoj zadržala. Sprva je sicer tajila, končno pa je vendar priznala, opravičujoč se, da je to morala storiti, ker se je baje namerala poročiti njen brat, a je izgubil zaročni prstan. Ker ni imel sredstev, da si kupi nov prstan, se je poroka morala zavlačevati. Ko pa je ukradla prstan, se je njen brat takoj poročil. Toda opravičevanje ni nič zaleglo. Prstan je morala vrniti, nakar so ponovno odkopali grob, natakili prstan na roko pokojnice in jo zopet zakopali.

Kakšen naj bo bodoči mož?

Seveda po nazorih filmske igralk.

Odkar se ženske vedno bolj osamosvajajo in v vsem približujejo moškimi, jim skušajo nekateri humoristični listi dati prav. Vedno bolj namigujejo, da je blizu čas, ko bodo žene hodile na delo, možje pa bodo upravljali dom, pripravljali hrano, pazili na otroke in hrepeneli po ženi. Zdi se, da se čas teh rajskih razmer vedno bolj bliža, kar nam dokazuje tudi izjava ameriške filmske umetnice Marije Astor, katero je neki indiskretni novinar vprašal, kako si zamišlja svojega moža. Mary je hrabro odvrnila zastopniku javnega mnenja: »Moj mož nikakor ne bo smel biti igravec. Smatram, da sploh ni dobro, da imata zakonca isti poklic. V takih razmerah hitro mineva interes za dnevne malenkosti in življenje postane monotono in zoprno. Želela bi si moža, ki ne bi bil preveč zaposlen. Želela bi živeti vedno v prepričanju, da me doma pričakuje mož, ki ni utrujen od dnevnega posla, temveč svež in dobro razpoložen ter pripravljen, da se pri njemu spočijem.

VELIKA KAVARNA

31. Torek 31.

Ob 6. uri popoldne

OTROŠKI KONCERT

MALEGA ERNESTA

Xylofon umetnika

s sodelovanjem

Kapele Glaser

1824

Vstop prost!

Cene navadne!

1. Sreda 1.

UMETNIŠKI VEČER

popolnoma nov program!

Kyffhäuser — Technikum

Frankenhausen 76

Ing. Šola za avto in strojogradbo,

elektrotehniko. Posebni oddelki za

poljedel. stroje in zrakoplovno teh.

Razpis.

Posojilnica v Mariboru, r. z. z. o. z. (Narodni dom) razpisuje dr. Franja Rapoca ustanove za visokošolce, devet mest po Din 300.—.

Pravico do teh ustanov imajo visokošolci slovenske narodnosti iz mariborskega in šoštanjkega okraja.

Prošnje z domovnico, zadnjim šolskim izprijevalom in ubožnim listom se naj vložijo do 15. septembra t. l. pri Posojilnici v Narodnem domu.

V Mariboru, dne 28. avgusta 1926.

Dr. Radoslav Pipuš

predsednik

Različne nove, kakor tudi rabljene

šolske knjige in
šolske potrebščine

dobite pri

W. HEINZ, MARIBOR

GOSPOSKA ULICA 26

Najboljša prilika za nakup
se nudi kovačem, ključavničarjem, industrijalcem itd.
v veletrgovini s surovinami

IVAN SLUGA

in sicer: jermenske plošče, zobčasta kolesa, valjarje, osi, ležaji, ležajna medenina, pločevinaste plošče 2 mm debele, 120 cm široke, 240 cm dolge, novo vezilno železo, mreža, vrata, 2 dvigali itd. (Putzhadern) v vsaki množini. Cenen in točen pievoz tovarnin. 1772

Moderno črkoslikarstvo na steklo, les, pločevino in zid, soboslikarstvo

FRANC AMBROŽIČ
MARIBOR, GRAJSKA ULICA ŠT. 2

Velika izbira vzorcev. Fina izpeljava. Nizke cene, hitra in solidna izvršitev.

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG D.D. V LJUBLJANI

prodaja premog iz

SLOVENSКИH PREMOGOVNIKOV

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

INOZEMSKI PREMOG IN KOKS

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo. kovaški premog, črni premog in brikete

Naslov 159

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG D. D. V LJUBLJANI
Miklošičeva cesta 15/L

PLETENI OGRTAČI

jopice, telovniki, obleke za cesto in doma, sveater, garniture itd. Moderne barve in fasona v največji izbiri in najceneje priporoča pletarna

M. VEZJAK, MARIBOR, VETRINSKA UL. 17

Francoska linija, Cie. Cie. Transatlantique Havre-Newyork

Samo 6 dni čez morje — Dobra hrana in pijača brezplačno

Cie Chargeurs Réunis, Sud atlantique, TRANSPORTS—MARITIMES

za pomorske vožnje v južno Ameriko, Avstralijo, Argentinijo in Kanado.

Tozadevna pojasnila in vozne listke daje zastopnik

Ivan Kraker v Ljubljani

Kolodvorska ulica šte. 35. 371

PERILO IN OBLEKE

PLATNO, SUKNO, PLAVINO, VOLNENO BLAGO, NOGAVICE, NARAMNICE, ROBCE, KRAVATE, PREDPASNIKE, POSTELJNO PERILO I. T. D.

KUPITE NAJBOLJŠE PRI TVRDKI 1004

I. N. ŠOŠTARIČ
MARIBOR, ALEKSANDROVA CESTA 13.

„Marstan“ Rotovski trg 4 ima: v najem večjo hišo z večjim stanovanjem in lokali, več posestev v okolici, mlino gostilne tudi na prodaj, dobrodoča gostilna bližina Mariboru vsem, na prodaj 2 opremljeni stanovanji v mestu, branjerja s stanovanjem, mesečne in za dijake sobe. — Išče: hiše v mestu

in okolici nakup, prosta stanovanja, pisarne, lokale, gostilne. 1765

Stanovanjskagradbena akcija za deložirance, za reflektante stanovan v skupnih domih za interese lastnih domov. Pojasnila daje „Marstan“, Rotovski trg št. 4. 1782

Dijak (dijakinja) se sprejme na stanovanje in hrano. Smoletova ul. 8/L, levo. 1771

Dve dijakinji ali dijaka iz vzame uradniška rodbina na stanovanje in hrano. Velik vrt, glasovir event. pomoč pri učenju. Naslov v upravi lista 1770

Dva dijaka ali dijakinji iz družine boljše družine po možnosti iz realke vzame na stanovanje in hrano učiteljska rodbina. Na razpolago klavir in klavirski pouk. Naslov pove uprava lista. 1769

Mlajša dijaka, enega ali mlažjih sol, sprejme profesor v popolno oskrbo in nadzorstvo, in ako je treba, tudi v poučevanje. Razlagova ulica št. 15. prillieje. 1760

Dijaka, mlažega, se sprejme na vso oskrbo k dijaku pete gimnazije. Aleksandrova c. 44/II., desno. 1751

Dijaka sprejme vdova uradnika. Vzame tudi živila na račun plače. Glasovir in vrt na razpol. go. Vprašati: Aleksandrova c. 81 v pekarni. 1783

Raznovrstne pletenine napravimo po meri, moderno in garantirano prikladno po najnižji ceni. Izdelovanje in prodaja Saegard-ukna. Pletarna M. VEZJAK Maribor. Splavarska ulica 6. 1763

Dijaklojji se nudi dobra postrežba kakor tudi uporaba kopalnice in glasovirja. Ponudbe pod „Št. 500“ na upravo lista. 1752

Dva dijaka se sprejmeta na dobro hrano in stanovanje v bližini srednjih šol. Naslov se izve v upravi 1790

Soba opremljena za dve osebi event. kuhinjska soba raba za oddati. Vetrinska ul. št. 10. 1785

Kuharico, perfektno, i s e e. Uradniška menza, Slomškov trg št. 17. Pojasnila tamkaj. 1757

Lepa družinska hiša z gospodarskim postopjem, njivo in travnikom napredaj. Marija Brezje št. 66 pri Mariboru. Caf. 1761

Kuharica izurjena se takoj sprejme, Naslov v upravi. 1787

Proda se blagajna prav po nizki ceni. Naslov v upravi lista 1752

Učenca sprejme galanterijska trgovina **Drago Rosina**, Vetrinska ul. 26. 1775

Gospodinja! poskusite špekulacijo, kakor žgano kavo olivno in namazno olje, bonbone ter drugo blago v trgovini I. PENKO Gosposka ulica 46. 1778

Le specialista zamore strokovno popraviti Vaše pisalne stroje!

Mehanik Ivan Legat

Piva specialna popravilnica pisalnih strojev

MARIBOR, VETRINSKA ULICA 30
Telefon 434

Zaloga novih ter rabljenih pisalnih strojev! 1563

POZOR! Naznanjam ceni, občinstvu, da izjeluem čevlje po meri, kakor tudi vsakovrstno popravilo. Imam vedno v zalogi na boljše česko blago. Poskusite in prepričali se boste CIRIL LOVEC, čevljarji mojster, Maribor, Glavni trg 4. 1781

Dva dijaka (-inj)

sprejme na stanovanje, tudi z delno ali popolno oskrbo Maribor, Maistrova 17/II., vrata 10. 1726

Lovski pes

nemški kratkodlaki ptičar „BEY“ se po urodni ceni proja. Tattenbachova ulica 23 1747

Solske torbice, nahrbtniki za knjige v veliki izbiri in nizki ceni pri IV. KRAVOS, Aleksandrova c. 13, Slomškov trg 6. 1756

Okusne foto-razglednice izdeluje po najnižji ceni M. JAPELJ, foto-atelj Aleksandrova c. 25, Trgovski dom. 1565

Modern klavir (Stat-flügel) tipke slonova kost ceno na prodaj Franciskanska ul. 21, vrata 2. 1756

Dijaki se sprejmejo na celo ali delno hrano in stanovanje v Tvorniški ulici 15/L. Koroški kolodvor, Vprašati me: 12.—15. uro. 1558

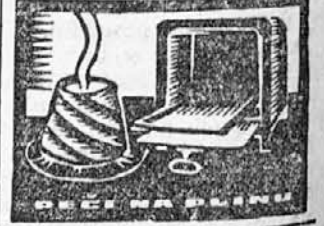
Trgovina z mešanim blagom, 1/4 ure od gl. kol. Maribor se odda s stanovanjem s 1. sept. 1926 v najem. Dopise na upravo lista pod „Trgovina“. 1739

Na prodaj 2 prvovrstna Seifertova biljarda, nova obratna plošča, ravnovrtni lustri, peči, stolice, kavarinjska oprema na prodaj. Vprašati v Veliki kavarni v Mariboru. 1759

Sprejme se majhen dijak na stanovanje v Jezdarski ulici. Naslov v upravi. 175

Tražimo za tamošnji okrog **Official dealer**, okružnog **zastupnika**

Udoban posao sa pisaceg stola. Bez stručnog znanja. Znanje njemačkog jezika potrebno. Dohodak 100-150 dolara mesečno, i kao nuzzaposenje. Upiti pod „Fordsystem 190“ na oglas. zavod INTERREKLAM D. D. Zagreb 178 Strossmayerova 6. 1762

Kisar

samostojen za osnutke in izpeljavo idej reklamne stroke se išče za takoj. Ponudbe na poštini predal 10, Maribor. 1779

Natečaj

V Mariboru, Magdalensko predmestje, Kralja Petra trg, ob državni cesti, blizu Dravskega mostu bodo oddani

gostilniški prostori

2 večja, dva manjša gostilniška lokala (skupno za ca 122 gostov), vrtni prostor na dvorišču za približno 90 oseb, točilnica, kuhinja, shrambe, avtomatična hladilnica, pralnica, kleti, 9 sob za tučce, 6 sob za samce, kopalnice, podstrešje, stanovanje za gostilničarja s posebnim vhodom in 3 sobami, sobe za služinčad, hlev za 8 konj s sobico za hlapca in shrambo za krmo, 3 garaže.

Gostilniški prostori, sobe za tučce in 4 sobe za samce s primerno opremo. — Vselitev letos v jeseni. — Le resni, kaucije zmožni reflektanti pridejo v poštev.

Pojasnila (ustmena in pismena) daje „Pokojniški zavod za mameščence v Ljubljani“, Aleksandrova cesta. 1780

Potrti neizmerne žalosti naznanjamo vsem prijateljem in znancem pretresujočo vest, da je naš iskrenoljubljeni, nepozabni soprog, oziroma oče, brat, svak in stric, pospod

Anton Vaupotič

slikarski mojster

v soboto 28. tm. ob pol 3. uri, po dolgem, mukopolnem trpljenju, v 48. letu svoje dobe boguvidano preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v ponedeljek dne 30. avgusta 1926 ob 16. uri iz kapelice mestnega pokopališča v Pobrežju.

Sv. maša zadušnica bo darovana dne 30. avgusta 1926 ob 7. uri v mestni stolni župni cerkvi.

Maribor, dne 28. avgusta 1926.

Ivana Vaupotič, roj. Schwarzbartl, soproga.
Pavla, Ivana, Anton, Rudi in Nada, otroci.
Jurij Vaupotič, brat. Vsi ostali sorodniki.

Posebni parte se ne bodo izdali.

Mestni pogrebni zavod v Mariboru.

1790